

Preek over Handelingen 11:19-26, Galaten:2:20

“I have a dream!”

Deze legendarische woorden sprak Martin Luther King uit in 1963 na een vredesdemonstratie in Washington. Martin Luther King streed voor een geweldloze oplossing voor de rassendiscriminatie in zijn land:

“Ik heb een droom dat mijn vier kleine kinderen op een dag in een land zullen leven waar ze niet zullen worden beoordeeld op de kleur van hun huid maar op hun karakter”.

Tijdens de voorbereiding van deze preek heb ik deze toespraak via internet beluisterd. Indrukwekkend hoe deze man met passie sprak over de droom voor z'n zwarte en blanke landgenoten: zijn 'American dream'. Wat een overgave, wat een moed om je leven te besteden aan de verwezenlijking van je droom. Het heeft Martin Luther King uiteindelijk z'n leven gekost. King had een droom en velen geloven dat deze droom door God op zijn hart gelegd was. Hoe dan ook, deze droom heeft een omslag gebracht ten goede in de Amerikaanse samenleving.

Die uitspraak “I have a dream” van Martin Luther King is bij mij blijven hangen. Ik vroeg me af wat nu mijn droom zou zijn voor de mensen die God aan mij heeft toevertrouwd. Misschien moet ik het wel anders zeggen. Ik moet het niet hebben over mijn droom, maar over Gods droom. Wat zou God nu graag zien gebeuren in onze gemeente en waar zou ik me nu graag voor gaan inzetten. Zo kwam ik al mijmerend terecht bij het Schriftgedeelte van vandaag. Want wat een prachtige gemeente komen we daar tegen in Antiochië. Laten we maar eens kijken wat ons tekstgedeelte ons te zeggen heeft over deze gemeente.

Onze tekst begint met te vermelden dat de gelovigen uit Jeruzalem verstrooid werden. In Handelingen 8 kunnen we dat al lezen. Stefanus werd gestenigd en na zijn dood vond er een zware vervolging plaats en de gelovigen werden verstrooid over de streken van Judea en Samaria. In Hand. 8:4 lezen we dan dat zij die verstrooid werden, het land doortrokken en overal het evangelie verkondigden. En zo zijn er ook mensen in Antiochië terecht gekomen, de hoofdstad van Syrië, de derde stad van het Romeinse rijk na Rome en Alexandrië. Nu hoort deze vervolging niet bepaald bij mijn droom voor onze gemeente, maar wat ik altijd wel weer wonderlijk

vind is hoe God dit grote kwaad weet om te draaien tot iets goeds. De vervolging van de christenen had tot doel dat het christelijk geloof werd uitgeroeid en wat je ziet is dat deze verstrooiing meewerkt aan de uitbreiding van het christelijk geloof. Ook toen al was het bloed van de martelaren het zaad van de kerk.

In eerste instantie richtten deze “verstrooide joods-christelijke asielzoekers” zich tot de Joodse inwoners van de stad. Logisch dat ze eerst hun volksgenoten opzochten. Zo ontstond er een christelijke gemeente die bestond uit Joodse gelovigen. Ik vermoed dat deze Joodse mensen zich gewoon aan hun Joodse gebruiken zijn blijven houden. Ze aten koosjer voedsel, de jongetjes werden na hun geboorte besneden en men hield de sabbat, de Joodse rustdag. En dat gaf uiteraard geen enkel probleem. Hier waren ze het samen over eens. Maar wat gebeurde er? Sommigen gingen met de Boodschap van het Evangelie naar de Grieken. En God zegende dat en er kwam een groot aantal Grieken tot geloof in Jezus. En deze Grieken bracht men in de kerk van Antiochië. Prachtig! Maar hebt u er wel eens over nagedacht wat voor kerk er toen ontstond. Toen er alleen maar Joden over de vloer kwamen gaf het weinig discussie, maar nu die Grieken erbij kwamen, die onbesneden waren, zich niet hielden aan de sabbat en de Joodse spijswetten, had men in de gemeente te maken met grote verschillen. Reken maar dat deze verschillen heel wat groter zijn dan de verschillen die wij kennen tussen de kerken in Nederland. Het verschil tussen een oude-psalmen- zingende-Reformatorische kerk en een uitbundige Pinkstergemeente valt in het niet bij de verschillen die deze kerk van Antiochië in eigen huis kende. Nu zou je verwachten dat dit wel behoorlijke strubbelingen zou opleveren, maar daar lezen we niets over. Het enige wat we lezen is dat het goede nieuws van deze gemeente ook de gemeente in Jeruzalem bereikt en dat daarom Barnabas gestuurd wordt om de gemeente te helpen opbouwen. Deze Barnabas komen we in het begin van Handelingen al tegen. Hij is een Leviet, afkomstig uit Cyprus, die een akker verkocht had en de opbrengst ingeleverd had bij de apostelen om de armen en behoeftigen te ondersteunen. Hij heet eigenlijk Jozef, maar de apostelen gaven hem de bijnaam Barnabas. Letterlijk betekent deze naam ‘zoon van profetie’, maar Lukas vertaalt het met ‘zoon der vertroosting’. Beide betekenissen zijn van toepassing op Barnabas, want volgens Hand. 13 is Barnabas een profeet en leraar. Maar we zien ook elke keer dat Barnabas een zoon der vertroosting is. Hij trok zich de nood van mensen aan. Zo ontfermde hij zich over de

pasbekeerde Paulus, terwijl de apostelen nog argwanend waren. Later werd Barnabas Paulus' metgezel, maar toen Paulus weigerde Johannes Marcus mee te nemen op reis wilde Barnabas Marcus nog wel een tweede kans geven. Barnabas lijkt de ideale persoon te zijn voor de opbouw van deze gemeente. Een goede profeet en leraar met een hart voor mensen.

Nu wordt ons in onze tekst twee keer een vergelijkbare spiegel voorgehouden. De tekst zegt iets over Barnabas en iets over de gemeente. Van Barnabas staat er dat hij een goed man was, vol van de Heilige Geest en van geloof. Dat is de eerste spiegel. Geweldig als je zo bekend staat. Hoe is dat bij ons? Kunnen wij dat ook in onze CV zetten? "Ik ben een goed mens, vol van de Heilige Geest en geloof". Ik krijg bij protestantse christenen vaak de indruk dat we vooral benadrukken dat we een zondaar zijn, geneigd tot alle kwaad. Het voordeel van deze kijk op onszelf is dat we ons er achter kunnen verschuilen. "Ik kan het niet helpen dat ik dingen fout doe, ik ben ook maar een zondaar". De bijbel spreekt andere taal.

De tekst zegt ook iets over de gemeente. Want Barnabas kwam in Antiochië en toen zag hij de genade Gods (vs.23). Wat zag Barnabas daar in die kerk. Dat is de tweede spiegel. Wat zien mensen in ons als gemeente. Als hier gasten binnenkomen wat treffen ze dan aan. Iemand zei eens dat er eigenlijk 5 evangeliën zijn. Het evangelie van Matteüs, van Marcus, van Lucas, van Johannes en het evangelie van JOU. Dik kans dat je buurman of collega nooit toekomt aan het lezen van Matteüs, Marcus, Lucas en Johannes, maar uit dat andere evangelie, dat evangelie van JOU, krijgt hij heel wat te lezen. Barnabas kwam die kerk van Antiochië binnen en kreeg a.h.w. het evangelie van de gelovigen uit Antiochië te lezen. En wat hij zag was een prachtkerk. Een kerk die niet bekend stond vanwege innerlijke verdeeldheid, maar een eenheid. Er waren meningsverschillen genoeg, maar die belemmerden de eenheid niet. Geen etikettenplakkerij. "Ik ben een Joodse christen" en daarom houd ik me aan deze voorschriften, of "ik ben een Griekse christen" en daarom houd ik mij niet aan die voorschriften. Nee, deze kerk had een geheim. Hetzelfde geheim wat Barnabas zelf ook al kende. En dat geheim zat hem niet in die uiterlijkheden waar we het net over hadden. Nee, dat geheim is wat we net in Galaten 2:20 hebben gelezen. *"Christus leeft in mij. Ik ben met Christus gekruisigd. Ik leef door het geloof in de zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij overgegeven"*. En dat geheim "Christus leeft in mij" was zo zichtbaar dat de buitenstaanders een naam voor de gelovigen

hadden bedacht. Want hier in Antiochië worden de gelovigen voor het eerst christenen genoemd. Christus-mensen. Die naam hadden ze zichzelf niet aangemeten, maar de buitenstaanders zagen het: dit zijn echte volgelingen van Christus. Als je dat leest dan komt meteen die vraag bij me op, hè. Hoe is dat dan bij ons? Als een buitenstaander mij of jou een naam zou geven die precies weergeeft wat we zijn, wat kwam daar dan uit? Hoe staan we bekend? Sta je bekend om je goede baan of opleiding, of sta je bekend omdat je zulke leuke moppen kunt vertellen, sta je bekend omdat je al ik weet niet hoeveel meiden hebt versleten, of omdat je zoveel bier op kunt? Sta je bekend omdat je zo goed kunt voetballen, of zo hard rijdt met je brommer? Of zeggen de mensen: hij of zij is een echte christen! Een volgeling van Jezus. Je kunt het in alles merken. En dan hebben we het niet over de regels die iemand na leeft op zondag, maar dan hebben we het over woorden als liefde, blijdschap, vriendelijkheid, geduld. Zeg maar, zoals Jezus zelf was. Als Christus in je woont dan wordt zijn karakter zichtbaar.

Wat zichtbaar was in die kerk van Antiochië was niet een opgeklopt sfeertje van lief zijn voor elkaar. Nee, we hebben het dan over een verandering van binnen uit. Christen zijn is niet het leven volgens een aantal voorschriften. Christen zijn dōe je niet, maar dat bèn je. Nu zei ik net al dat dit een geheim is. En die woorden van Paulus: *'met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, dat is, niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij'* klinken ook behoorlijk geheimzinnig. Laten we eens proberen deze geheimtaal te ontrafelen. Als de bijbel het heeft over het wonder van tot geloof komen, dan worden er verschillende begrippen gebruikt. Soms spreekt de bijbel over opnieuw geboren worden, of sterven van je oude mens en opstaan in nieuw leven. Soms heeft de bijbel het ook over het aanvaarden van Jezus Christus als je Verlosser en Heer. Als je Jezus accepteert krijg je deel aan zijn dood en opstanding. Wat met Jezus is gebeurd is dan ook met jou gebeurd. Je bent in Christus ingelijfd. Zoals een getransplanteerd orgaan deel gaat uitmaken van een nieuw lichaam zo wordt iemand die gelovig wordt getransplanteerd in Christus. We behoren tot Zijn lichaam. Wij vinden dat nog wel lastig om voor te stellen. We denken individualistisch. Wij zien onszelf als een losstaand individu. In de bijbel ligt dat anders. Daar zijn mensen met elkaar verbonden en verweven. Zo is ook onze relatie met Adam. Adam is het hoofd van de mensheid. De mensheid is in hem ingelijfd. Dat wil dus zeggen: wat met hem gebeurd, is ook met mij gebeurd. Zijn geschiedenis is

onze geschiedenis. Toen Adam van de boom van kennis van goed en kwaad at, aten wij van die boom. Wij vinden dat niet eerlijk. Wat Adam gedaan heeft, heeft niets met ons te maken. Het is niet eerlijk dat wij op ons brood krijgen wat Adam heeft uitgehaald. Maar de bijbel zegt het wel zo. Adams zonde was onze zonde. Wijzelf strekten onze handen uit naar die verboden vrucht. Wat er met ons hoofd Adam gebeurt, gebeurt ook met onszelf.

En net zoals wij delen in de zonde van ons hoofd Adam delen we ook in de dood en opstanding van Jezus. Er is wel een verschil. Ons ingelijfd zijn in Adam is een natuurlijk gegeven. Dat gebeurt door geboorte. Om te delen in Adams zonde hoef je niets te doen, dat gaat vanzelf. Maar ons ingelijfd zijn in Jezus Christus gebeurt niet door geboorte maar door wedergeboorte! Door geloof. Alleen als je gelooft is Jezus' geschiedenis jouw geschiedenis. Daar moet je wel wat voor doen. Alleen door geloof kun je delen in de kruisdood en opstanding van Jezus. Jezus nam de zonden van de mensheid mee naar het kruis. Als ik dat geloof dan beschouwd God mij als iemand die zelf heeft betaald voor z'n zonde. Heb je daar wel eens over nagedacht? Als u, als jij gelooft in Jezus dan kijkt God naar jou als iemand zonder zonde. Jouw zonden zijn van je afgenomen en gelegd op Christus. Jouw oordeel heeft 2000 jaar geleden plaats gevonden op Golgotha. En omdat Jezus de dood overwon en opstond in een nieuw leven is dat nieuwe leven ook voor ons beschikbaar. Dat eeuwige leven is niet iets alleen maar voor later, wat begint als je dood bent. Nee, in de bijbel is eeuwig leven iets wat begint vanaf het moment dat je tot geloof komt. Dan heb je eeuwig leven, dat krijg je niet later. Gelovigen zijn mensen die een verandering hebben ondergaan. Christus leeft in mij! Dan moeten we niet doen alsof het geen verschil maakt of Christus in je woont of niet. Dat zou een belediging voor Christus zijn. En daarom heb ik altijd een beetje moeite als christenen zich verschuilen achter het feit dat ze een zondaar zijn. Natuurlijk besef ik best dat we nog niet zijn zoals we bedoeld zijn. Ieder mens zondigt. Maar een zondaar is iemand die zijn doel, zijn bestemming mist. En dat geldt niet meer voor wie ingelijfd is in Christus. Die is van bestemming veranderd. Eerst leefde Adam in hem, nu Christus. Ons Schriftgedeelte zegt van Barnabas dat hij vol was van de Heilige Geest en geloof. Eigenlijk is dat precies hetzelfde. Want als Christus in ons woont, dan woont Hij niet lichamelijk in ons. Jezus is in de hemel aan Gods rechterhand. Maar Hij woont bij ons door Zijn Geest. En Hij werkt geloof in ons hart door Zijn Geest. Hij verandert ons van mensen

die eerst de trekken van Adam hadden in mensen die trekken krijgen van Christus zelf door Zijn Geest. En weet je wat nu zo mooi is? Dat is voor iedereen beschikbaar. Paulus heeft het in onze tekst over de Zoon van God, die *mij* heeft liefgehad en Zich voor *mij* heeft overgegeven. Het gaat hier niet over de wereld, of over een ander. Ook wel natuurlijk, maar in de eerste plaats gaat dat over mij. Gods Zoon heeft mij lief, daar mag je nu gewoon je naam invullen. Gods zoon heeft zich voor mij overgegeven. Ieder die in Jezus gelooft mag dat zeggen: Jezus houdt van mij en daarom houd ik ook van Hem!

En dat was nu het geheim van die kerk in Antiochië waar Barnabas op bezoek kwam. Dat was de genade die hij daar zag. Een kerk waar ze niet zaten te kissebissen met elkaar over voedselvoorschriften en regeltjes rondom de rustdag. Het waren Christenen. Christus-mensen. Iedere keer als je mensen uit deze kerk tegenkwam dan was Hij het waar ze vol van waren. Ze hadden die verandering ervaren. Het verschil tussen Adam en Christus. Het verschil tussen mijn oude ik en mijn nieuwe ik. En dat bond zo ongelooflijk samen. Oké we zijn verschillend, maar jij bent van Jezus en ik ben van Jezus. Halleluja, Prijs de Heer!

We begonnen met die uitspraak van Martin Luther King "I have a dream". Als je mij nu zou vragen wat mijn droom voor onze gemeente is dan is het dit wel. Ik droom van een kerk waar we focussen op Jezus. Christus, alles in allen. Hij bindt ons aan elkaar. En dan hoeven we onze onderlinge verschillen heus niet weg te poetsen. Die verschillen zijn er ook gewoon. De een houdt nu eenmaal van orgelmuziek en de ander van een combo. De een is nu eenmaal opgegroeid met de taal van een oude Bijbelvertaling of een oude liedbundel en de ander wil niets liever dan in eigen taal van Gods grote daden lezen en in eigen taal God eren en grootmaken. Maar als we eerst ons oog richten op Degene die ons samenbindt dan worden die verschillen minder belangrijk. Dan gaan we niet meer voor ons eigen gelijk, maar dan zoeken we het welzijn van elkaar. Dan spannen we ons in om het elkaar naar de zin te maken. Precies wat Jezus deed. Hij gaf zich over voor ons geluk. Hij gunde ons letterlijk het licht in de ogen. I have a dream. Daar droom ik nou van...een kerk die gericht is op Jezus alleen. Van harte verbonden met elkaar omdat Christus in ons leeft. Lieve broeders en zusters, wat zou het geweldig zijn als deze droom nu eens geen bedrog zou blijken te zijn! Amen

September 2008
G.P. Hartkamp
Wapenveld